

El Departament de Cultura confirma l'autoria de dues pintures de Viladomat

- El procés de conservació i restauració, a càrrec del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya, ha posat al descobert la qualitat pictòrica de les obres, i ha confirmat l'autoria del pintor més rellevant del barroc català
- Es tracta de dues pintures del segle XVIII procedents del convent de les Carmelites Descalces de Lleida

Aparició de Crist a santa Teresa

Jesús troba la seva mare

El Centre de Restauració de Béns Mobles (CRBMC) del Departament de Cultura ha confirmat que Antoni Viladomat i Manalt, un dels pintors més rellevants del període barroc, és l'autor de dues pintures que són propietat del convent de les Carmelites Descalces de Lleida. Concretament es tracta de dues obres sobre tela, de gran format, i de temàtica religiosa. Una d'elles representa la quarta estació del viacrucis, *Jesús troba la seva mare*, i l'altra, *L'aparició de Crist a santa Teresa*.

Les dues obres estaven atribuïdes a Viladomat però no se'n podia confirmar l'autoria a causa del mal estat de conservació. Les germanes del convent de les Carmelites Descalces de Lleida, van sol·licitar que el Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya fes l'avaluació de l'estat de conservació i s'encarregués dels treballs de conservació i restauració.

Els treballs de restauració han posat al descobert que els materials utilitzats corresponen a l'època i són els mateixos que s'usen en d'altres obres de Viladomat. El sistema de subjecció de la tela, amb bastidors fixes originals, també es correspon. Finalment la neteja efectuada permet confirmar que la paleta utilitzada i els trets de la pinzellada corresponen als del pintor.

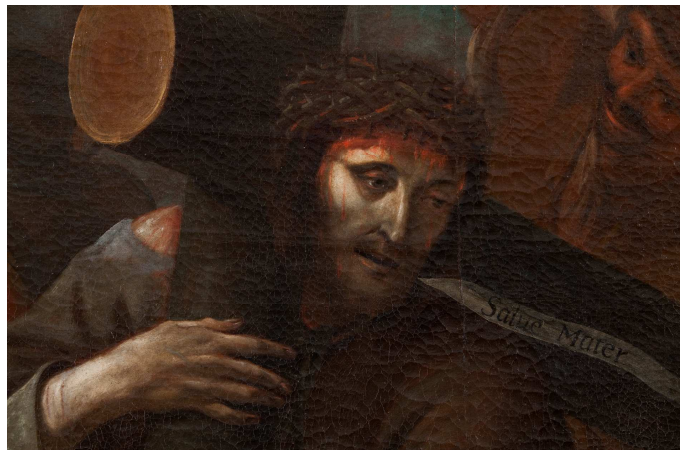
Segons l'historiador Francesc Miralpeix, expert en Viladomat, que ha assessorat des del punt de vista historicoartístic l'equip de restauració del CRBMC, les pintures van ser fetes cap a 1730, i provenen, presumiblement, de l'antic convent lleidatà de l'orde carmelità.

Procés de conservació-restauració

L'estat de conservació de les pintures era deficient. Els detalls de les escenes no s'apreciaven a causa de l'envelliment propi dels materials de l'obra i dels materials afegits en antigues restauracions.

Detall de l'Aparició

Detall del Vacrucis

Les dues pintures presentaven un afebliment de la capa pictòrica, tenien brutícia adherida a la superfície i un vernís enfosquit. La pintura *Aparició de Crist a santa Teresa*, presentava una gran quantitat de massilla repintada, que cobria pràcticament tota la meitat superior del quadre.

El procés de conservació i restauració s'ha basat en el criteri de la mínima intervenció i el màxim respecte a la integritat de l'obra, amb l'objectiu d'aconseguir la màxima estabilitat i permetre la bona lectura de la pintura.

Els treballs de restauració han consistit en la fixació de la policromia, que presentava perill de despreniment, i la consolidació del suport de tela. Amb aquesta finalitat s'han retirat els pedaços que provocaven petites tensions i s'han reforçat les zones dels estrips amb fils i fibres de lli amb adhesiu. La superfície pictòrica s'ha netejat de la brutícia acumulada pel pas de temps, i del vernís envellit, les repintades i la massilla provinents d'una antiga restauració.

Finalment, s'ha fet l'anivellament i la reintegració cromàtica de les zones que havien perdut capa pictòrica i s'ha aplicat una capa final de vernís a tot el quadre. Com a mesura preventiva, el reversos de les teles s'han protegit per evitar l'acumulació de pols i reduir l'efecte de les fluctuacions ambientals

A més de la tela, també s'ha fet una intervenció als marcs, que són els originals. Aquests presentaven problemes d'estructura, amb l'atac d'insectes xil·lòfags i algunes pèrdues de policromia i dauradura. Els marcs s'han desinsectat, s'ha consolidat la seva estructura i s'hi ha fet una neteja química de la superfície.

Antoni Viladomat i Manalt

Antoni Viladomat i Manalt (1678-1755) està considerat un dels grans pintors del Barroc català i hispànic. Nascut a Barcelona, la seva llarga trajectòria professional el convertí en el dominador absolut del mercat artístic català de la primera meitat del segle XVIII. Tot i que la pintura religiosa va ser el gènere en el qual destacà, el seu extens catàleg inclou obres de temàtiques i tècniques molt heterogènies i de no menys qualitat, com ara retrats, natures mortes, escenografies, vistes, al·legories, pintura mural, etc.

La seva postura antigremial —mai no va voler examinar-se de mestre pintor, raó per la qual el col·legi de pintors de Barcelona va interposar-li dos plets— i la intensíssima tasca com a mestre del dibuix al seu taller del portal Nou, acabaren per consolidar el seu prestigi, que ha perdurat fins els nostres dies.

Entre les obres del seu repertori destaquen el cicle de sant Francesc de l'antic convent de franciscans de Barcelona —ara al MNAC en dipòsit de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi—; la capella dels Dolors de l'església de Santa Maria de Mataró; les teles del retaule de Sant Narcís de la catedral de Girona, o les natures mortes del MNAC.